

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

Bácsbodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint

TELEFON 14

Főszerkesztő Zsupanszky Lyubomir

Kiss Gyula

Felelős szerkesztő Berkovits Márk

Főmunkatársak

Bercsényi József

Megjelen vasárnap

Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K

A kereskedő és a többtermelés.

A kereskedő gyakran esik abba a hibába, hogy saját hivatásának és saját osztályának közgazdasági jelentőségét kevesebbre becsüli, mint amennyit az megérdemel; amíg elismerését sohasem tagadhatja meg más nagy foglalkozási ágak kulturája előtt, addig azzal sem törődik, hogy azon eredmények létrehozásában milyen része van magának a kereskedőnek. Bár egyénileg mindenkit kielégíthet az a felemelő tudat, hogy kötelességét teljesítette, azokkal a támadásokkal és mellőzésekkel szemben, amelyekkel még ma is lépten-nyomon találkozunk és amelyek sok esetben megnehezítik a kereskedőnek eredményes működését, a kereskedőnek joga és kötelessége, hogy felszólaljon és rámutasson arra, hogy nagy közgazdasági feladatok elérésénél a kereskedő közreműködése épp oly kevésbé mellőzhető, mint más produktív osztályoké, azt nem szabad megnehezíteni, hanem minden állami és kormányhatósági intézkedéssel elő kell mozdítani.

Igy vagyunk ma azon összefüggő kérdések nagy tömegével, amelyeknek megoldását Serényi Béla gróf föld-

mivelésügyi miniszter, a mai Magyarország legfontosabb feladatául tűzte ki. A magyar mezőgazdasági fejlődése nem tartott lépést a szükséglet emelkedésével. A miniszter programja két szóban kitejéve az, hogy: Többet termeljünk.

Ez a program, amelynek helyeségéről és nagy fontosságáról mindnyájan meg vagyunk győződve, komoly kötelességeket ró minden társadalmi osztályra. A mi korunkban a nemzetek versenyében is, az a győztes, amelyik legtöbb jószágot tud termelni és a társadalmi osztályok között is az érvényesül legjobban, amelyik a termelő munkának legnagyobb részét vállalja magára. Magyarországot földrajzi fekvése, klímája, földjének termékenysége, bányáinak relatív szegénysége és a nyugatra fekvő országok előrehaladott ipara még hosszú időn át fogják arra kényszeríteni, hogy mezőgazdasági termelésének fokozásával szerezzen piacot ipara és kereskedelme számára is. Viszont a számban és kulturában gyarapodó nép finomabb élelmi szükségletei az utóbbi években óriási mértékben növekedtek, kezdődő iparunknak több olyan nyersanyagra van szüksége, amit csak a mezőgazdaság nyújthat neki. Minálunk

a mezőgazdaság fejlődése szabja meg az ipar és kereskedelem emelkedésének határát. Erőteltjes ipar és kereskedelem Magyarországon csak szilárd mezőgazdasági fundamentomra helyezhető. Egy szigetország, mint Anglia, amelynek hajói az egész világ élelmiszereit és nyersanyagait viszik a brit kikötőkbe és műhelyekbe, iparát ugyyszólván korlátlanul fokozhatja, anélkül, hogy a mezőgazdasági termelés ennek útját állná. Nekünk azonban csak egy kikötőnk van, az is távol a világtengertől, földünk belsejében kincsek nem vetekedhetnek az angol, német, az amerikai bányák gazdagságával, népünk csak most kezdi lassu léptekkel követni a nagyiparos nemzeteket, ezért nekünk a mezőgazdasági alépitményre kell tekintettel lennünk, akkor is, ha a felülépitményt akarjuk erősíteni.

A mezőgazdasági termelés fokozása azonban nem érhető el a kereskedők igen nagymérvű közreműködése nélkül. Van nálunk sok kitünő gyakorlati gazda és sok kiváló tudományos szakember, akik más-más terepen kísérleteznek, hogy lehetne-e jobb talajműveléssel a szárazság ellen való célszerű védekezéssel, az általa a megporhanyításával, az istállótrágya-

A nagy hét Rómában.

Nem kis mértékben felemelő dolog az, hogy midőn belépek Szent Péter templomának ajtaján, már ezzel a néhány lépéssel is száznapos bucsut nyertem VI. Sándor pápa, e nagy Borgia jóvoltából, kinek hatalmas egyénisége még ma is uralkodik nemcsak a nagy, mindeneket felülmuló Bazilikában, hanem a világ legszebb földjén, a Szent-Péter templom terén is. Sőt mintha a tavaszi szellő is a Borgiák zsarnoki nagyságát dudorászná a fülembe. Hát igen. Nagy dolog az, bűnös lélekkel belépni egy csoda gyönyörűségbe azzal a tudattal, hogy bűnös lelkünk száz napra meg van tisztulva. De az se utolsó, hogy a római langyos március meleg napsugaraiban és éppen a Szent Péter téren megfürödhünk Csak a reneszánsz alkothattott ilyen mese dolgot. Bravante, Michel-Angelo, Rafael géniusza teremtette ezt az emberi legnagyobbat. Ha képen látjuk: semmi. Tolla leírva még kevésbé tájékoztat a valóságról. Ezt látni kell! Egy hatalmas tért képzeljünk el, melyen pápaválasztáskor Róma egész népe elfér. És képzeljük el a három gigasz művészi fantáziájának legnagyobb alkotását, tegyük ehhez képzeletünkben még sokat és akkor talán előttünk lehet a Szent-Péter tér, melyhez fogható nagy nem volt és nem lesz.

Ha pedig magát a templomot végigsétáljuk, halálra ki vagyunk fáradva. Kár, hogy nagyhéten a belépőtől jobbra levő mellék-

oltár Rafael híres Pieta-ja lilaszín palásttal van fedve. Általában a Golgothát ábrázoló képek és feszületek a nagyhét bánatos egyházi gyszába öltöztek. Megsodálni valók maradnak az oszlopvegeken Rafael trombitás angyalai és a pápai momentális síremlékek, amelyek a reneszánsz utáni kor művészi hervadásának méla tanúsítói. A közönség kezében a piros Baedekkerrel és a Cook-vezetők pórásos programjához képest valamennyien Canovának világhírű alkotása felé sietnek, mely a templomhajó középtáján, a pápai oltár előtt van. X. Leó pápa áhítatos imája ez, nagy elődje, Szent Péter előtt és nincs ember, akármilyen valásu is, hogy meg ne induljon a jámborság, az alázatosságnak e nagy művészi monumentuma előtt. Láttam copfos chinait, aki a meghatottságtól a szeméit törölgette. Kissé kellemetlen elmondani, de az bizonyos, hogy a mindenféle nációk sorában a leghangosabb a Szent Péter templomban is a magyar, kivált ha egyenesen a Lipót nevezetű városfertyályból csöppent Rómába. Am oly egyetemes hatása van az imádkozó pápa szobrának, hogy még ezek a hangos idegenek is megindulva bámulattal némán adóznak, s innét mintha kissé vezeklőbb érzés vinné őket az öreg bronz primitív Péter szoborhoz, melyet a konvenció jogán a többiekkel együtt lábbon csokolnak és a csókos hely kopásához egy atomnyival ők is hozzájárulnak. Innét már nem hosszú séta amikor ráakadunk a lengyel mellett a magyar gyónató székre, amely előtt Czaich Menyhért dr. minorita atya áll. Nagy szeretettel fogad

minden magyart, és olyan előzékenységgel, amit nem lehet elfeledni soha, segíti az embert ahhoz, hogy a Sixtina-kápolnában a feltámadási pápai misén jegyet kaphassunk és ugyancsak egy pápai kihallgatásra is jussunk legyen. Ez pedig nagy sor éppen a nagy héten, amikor az öt világrész minden tájáról idegenek özönlik el Rómát és a pápának minden órája be van osztva.

Ha az ember a Tiberis partjára áll és onnan nézi különösen husvét-hétfőjétől a kihallgatásra siető idegeneket, meg kell állapítania, hogy a francia nemzet a legvallásosabb és asszonyai a legszebbek. A pápai fogadtatás etikettjén a fejedelmi Borgiák és Mediciek dolgoztak. S azokon X. Leó óta változás nem esett. A pápai Zuávok ma is olyan gunyába öltözködnek, ahogy azt Rafael előírta. A fehér fátyol, fekete ruha és fekete keztyű viselése hölgyeknek a pápai audiencián ma is kötelező. Az bizonyos, hogy soha annyi szép nőt nem láttam, mint akkor, mikor a franciák fogadtatása volt soron és százával robogtak előttem a pompás fogatok, benne fehér fátyolos anyák, leányok és nagyanyák. Mintha Franciaország a legszebbjét bocsátotta volna el erre a kivételes útra. Mily másként festett az angol, mely fogadtatásban egy nappal megelőzte ugyan a franciákat, de egy világgal marad el bájban a franciától. Amaz csupa derű, poézis, az életnek igazi tavaszi öröme; emez a késő őszenek melankoliája és bágyadt komolysága. A Vatikánba ezek több méltóságot visznek, amazok több gráciát. De hát miért megy az öt világrészből a

nak jobb kihasználásával, műtrágyák alkalmazásával és egyéb eszközökkel a növényi és állati termeléseinket fokozni.

A mezőgazdasági tudománynak sok olyan megállapított igazsága van, amelyek már egyáltalában nem is képezhetik vita tárgyát. Emellett mégis azt látjuk, hogy a gazdáknak a zöme, kis-, közép- és nagybirtokosok egyaránt távol vannak még ezen tudományos igazságok alkalmazásától, földjeiket régi módon, kis felszereléssel, a legkevesebb pénzkidással művelik. Terméseik ennek megfelelően messze mögötte maradnak a nyugat-európai termésátlagoknak. Tehát a mezőgazdasági tudomány haladása magában véve még egyáltalában nem tudja kiközösíteni a gazdák nagy tömegét a régi gazdálkodási módból. Viszont a múlt tapasztalatai arról győznek meg, hogy minden haladás mezőgazdaságunkban: az óriási legelők feltörése, a hármasszorgó fokozatos megszüntetése, a fekete ugar területének összehúzóítása stb. vagy vasutak kiépítésére vagy egy gyár alapítására, vagy egy kereskedőnek a letelepedésére vezethető vissza. Ezek a tényezők voltak azok, amelyek a falu kapitalizálódását megindították, amelyek készpénzt hoztak a falvakba és lehetővé tették azt is, hogy a falu lakói is készpénzzel vásárolják meg azt, ami nem náluk termelt és alkalmas terméseik fokozására.

Azok a modern gazdák és tudósok, akik kísérleteikkel a mezőgazdasági tudományt előre viszik, régen tapasztalják, hogy a kereskedő, aki a gépeket terjeszti el, vetőmagot hoz forgalomba és a gazda terményeit elviszi a fogyasztóhoz, az ő legjobb fegyvertársuk, hogy a kereskedő már a saját érdekében is a rábeszélés minden fegyverével igyekszik a gazdát jobb termelési módra rábírní és ő viszi ki nagyrészt a technika haladását a városból a falvakba. Ők nem is

látnak ellentétet a gazdák és a kereskedelem működése között. Tudják, hogy egymást kiegészítő együttműködésük által remélhető csak, hogy a minster programja megvalósul.

Az együttműködés tehát kétségtelenül megvan és remélhető, hogy a gazdák, kereskedők és tudományosan képzett szakemberek közös erővel igyekezhetnek sikeresül fog terméseinket fokozni, új művelési ágakat meghonosítani.

HIREK

A Kulai Polg. Olv. Egylet felolvasó estélye. Mint azt mult számunkban jeleztük, a kulai kaszinó nagytermében f. hó 24-én este Báro Babarczy Jenő felolvasást tartott „Délamerikai élményeim” címmel. Már maga a felolvasás tárgya, mely az ujjilag egyes, előtünk eddig ismeretlen jelenségeivel, szokásaival stb. ismertetett meg bennünket, teljesen lekötötte a szépszámú hallgatóság figyelmét, melyhez kedvezően csatlakozott meg a felolvasónak kitünő kiejtése és magyaros nyelvezete, csengő hangja és az a tudat, hogy nem könyvekből írta ki a felolvasottakat, hanem közvetlen tapasztalat révén jutott a nekünk nyújtott ismeretek birtokába, csak fokozták a hallgatóság kíváncsiságát. Szép előadását sikerült körülírásokkal és elmés észrevételekkel fűszerezte, melyek élénk derűtséget keltettek a hallgatóságban. Kár, hogy nem voltak még 2-3-szor annyian, mert Buenos-Aires-től Chile-ig közölünk még senki sem tette meg az utat sem vonaton, sem lóháton, tehát mindenkit érdekelhetett a sikerült felolvasás, mely vagy 1¹/₂ óráig tartott, s amelyért lelkes tapsvihar honorálta a fáradhatlan utazó ügybuzgóságát. Az előadás tanulságain kívül azonban mást is találtunk ez egyszer. Azt ugyanis, hogy igen helyes volt a kaszinó elnökének jelezni, hogy az ajtók bezáratnak, mert bizony egy lélek sem zavarta meg a felolvasást, ami tiszteletlenség is lett volna, a magas vendég és a hallgatóság iránt egyaránt. Ezen jó beváló újítást jó lesz máskor is alkalmazni.

A Kereskedők Egyesülete Kulán egyhelyiségeiben április 8-án társasestélyt tart.

Kinevezés. A leköszönés folytán üresedésbe jutott zsabylai bírósági végrehajtói állásra, az igazságügyminister új. Gál Ferenc ujvidéki lakost nevezte ki.

jambor és inkább kíváncsi idegen Rómába? Csak nem azokért az egyhangú bánatos ceremóniáért, amelyek nagy hétfőtől kezdve megindulnak és tartanak vasárnap hajnalig. Mert Rómában sokkal később támad fel a Jézus, mint nálunk. Nálunk a Jézus feltámadása éghajlati okokból nagyszombat délutánján történik egy külön pápai bréve alapján. Ez az eltérés a katolikus vallás koncessziói egyikét mutatja, azt hogyan alkalmazkodik, ha nem dogmatikus alapelvekről van szó, faji, égalji és egyéb viszonyokhoz. Nos, hát a nagyhéten a végnélküli lamentációk közepette egyéb érzésünk nem lesz Szent Péter templomában, mint a bánat, a csüggedés és a végnélküli elszomorodás. Az új pápa, a híres Palaesztra miséit törölte. Most az ő Gredoriánusból élénk tárják és pedig kellenél nagyobb adagban az őskereszténységnek katakombok között született egyhangú zsolozsmáját. A pápai chorus csupa férfiakból áll és el sem tudjuk képzelni, hogy néhány vékony, tütökába behúzóható beteg női hang honnan ered? A Szent Péter-tér előtt vásárolt kis széken addig ágaskodunk, addig könyöklünk, amíg csak meg nem látjuk a lilába öltözött pápai chorus tagjait, és majdnem hihetetlenül csóváljuk a fejünket, amikor megtudjuk, hogy a cernavékony beteg női hang egy pocakos, teljesen ősz, olasz bacsiból tör fel a kupola felé, akit nem tesz rekedtté a nagyhéten végnélküli, olykor a sötét estébe benyúló lamentációk sokasága. Bármilyen profán dolog is elmondani, de

biz ezért a kórusért kár volt a messze utat tenni. Ugy véljük, hogy ha a bécsi biboros nem tiltakozik annak idején Rampolla pápasága ellen, legalább husvétkor felhangzanék ebben a csodatemplomban a zenés himnus, mely mindenkit a magasság felé emelne. Mig ez az egyhangú, vontatott Gregoriánus ének letapszít mindenkit a földre és elszomorítja a szívet.

Akinek kevés a száz napi bucsu, amelyet bűnei könnyebb hordozására azzal szerzett meg, hogy belépett a Szent Péter templomába, az nagy csütörtök délutánjától kezdve még egy félesztendős bucsura valót szerezhet. Ezt a félesztendős bucsut a magam részéről úgy szereztem meg, hogy odaálltam a tömeg közé és vártam, hogy mi lesz velem? Azt láttam, hogy trónusáról egy főpap (később tudtam meg, hogy Rampolla biboros volt) egy hosszú nádpálcával minden élébe térdeplőnek a fejére üt. Feleségem és leányom vették ki először a féléves bucsut és elég jól jártak, mert a nádpálca szalmakalapjukat érte. Ellenben jaj volt az én kopasz fejemnek. Ugy látszik Rampolla megtapasztalta bennem a vén, a bűnő ujságit és olyat suhintott a nádpálcájával, hogy még másnap is sajgottam belé. Na, de féléves bucsut szerezni, az se utolsó dolog. És bucsu után a Via-Unberton végig sétálni és látni az izgékony taliánokat, az meg éppen olyan dolog, hogy nagyon el kell ennek a cudar életnek fásítani, hogy eltünk végeig elfelejthessük.

Verne László.

Fontos vármegyei tervek megvalósítása. Vármegyénk főispánja, alispánja, főjegyzője, főügyésze és az államépítészeti hivatal vezetője néhány hét előtt Budapesten voltak, ahol a zombori *gyermekvédelmi internátus* létesítése, a vármegyei *telefonhálózat* teljes kiépítése és a *közüti kölcsön* elintézése ügyében a belügyi és kereskedelmi ministeriumban jártak, ahol az illetékes szakférfiakkal való beható tanácskozás után megállapították a tervek végrehajtásának módozatait. *Scultéty Ferenc* alispánunk jelentése szerint a tervek megvalósítása küszöbön áll és a telefonhálózat az egész megyében még ez évben kiépül.

Anyakönyvi vizsgálat. Kathonay Domonkos belügyministeri titkár, anyakönyvi főfelügyelő, most a tiszamenti községekben tartja vizsgálatait.

Megjutalmazott tanítók. Bácsbodrog vármegye törvényhatósági bizottsága a Rudics ösztöndíj alapból a magyar nyelv sikeres oktatása címén 200—200 K jutalmat adott Halász Mihály kulai, Postits Bosko sztapári, Vljakovits István regőcei, Turóczy E. dunagálosi, Vészits Crnogorka csurogi, Brandt Antal őrszállási, Jelinek Béla dunabökényi, Benyák G. bulkeszi, Knyazovits M. pincédi, Lindauer B. dernyei, Frazon F. bajmoki és Zimmermann M. kiskéri tanítóknak.

Áthelyezés. A pénzügyminister Dr. Novák Elemér zombori kincstári alügyészt az aradi kincstári ügyészhez ügyésszé nevezte ki s Zomborba Barkász Sándor temesvári kincstári ügyészt helyezte át.

Palánka községnek a belügyminister 6000 K államsegélyt adott artézikutak céljaira.

A verbászi vásárt mult vasárnap tartották meg, mely a kellemetlen idő dacára elég látogatott, de pénz niányában mégis gyenge volt.

Út-átvétel. Már közöltük, hogy a zombor—óbecsei megyei műutat az állam saját kezelésébe veszi át. Az átvétel előkészítése tárgyában e héten vegyes bizottság járta be az útvonalat.

Uj határrendőrségi kirendeltség. A belügyminister április 1-től kezdve Palánkán új határrendőrségi kirendeltséget szervez. Az új kirendeltség az ujvidéki határszéli rendőrkapitányság felügyelete alá fog tartozni.

Magyar telep egy ujvidéki cég slávoniai birtokán. Wolf és Trostler ujvidéki nagykereskedő cégnek Ferenc melletti birtokát parcellázás útján megvette 61 magyar család. A vevők egy új telepet létesítenek, mely Ferenc politikai községhez tartozik és Vladimirovác község nevet nyer.

Agyonlőtte magát egy csendőr. Török István, a szilbácsi csendőrvezetője vasárnap délután szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. Tettének okát nem tudják.

Elite kirándulás Rómába és Nápolyba. Április 11-én Magyarországból és Stajersországból egy uri társaság indul Olaszországba, hogy Rómát, Nápolyt, Pompeii, Capri, Lorentót, továbbá Florenc, Padua és Velencét megtekintse. Az utazás 16 napra terjed és teljes ellátás, kocsiköltség belepti díjak stb. beleértésével Bpestől—Bpestig személyenként I. oszt. 430 K, II. oszt. 340 K-ba kerül. Jelentkezéseket április 5-ig fogad el Hirling Lajos szerkesztő Hatvan, ugyanott részletes útitervek is kaphatók.

Ingyen születési bizonyítványok kiadása. Az elemi népiskolákba és az óvodákba beírandó gyermekek ingyen születési bizonyítványt kapnak az állami anyakönyvi hivataltól. Az erre vonatkozó rendelet meg is jelent a hivatalos lapban. E szerint az iskolai beíratások céljaira bélyeg és díjmentes bizonyítványok adandók ki az állami anyakönyvi hivatalok részéről a szülők számára.

Uj pénz — a kétkoronások. A hivatalos lap közli az 1912. 20. tc., mely szerint kétkoronások és további egykoronások veretésével a régi forint ki fog vonatni a forgalomból. A új kétkoronások 835 rész ezüst és 165 rész rézből készül öntvényből állítatnak elő. Egy kétkoronás súlya 10 gramm és átmérője 27 milliméter lesz.

Bácsbodrog vármegyei jegyzői egyleti ügyek:

A jegyzők kongresszusának ürügye alatt — mint lapunk utolsó számában már jeleztük, — illetéktelen tényezők mindenáron szerepelni vágyó türelmetlen alakok bevonásával, az országos jegyzői egylet elnökségének megrágalmazásával és meggyanúsításával, hangzatos frázisokkal, az országos jegyzői egylet megbántására vállalkoztak. *Uszky Bálint* a jegyzői egylet puritán jellemű elnöke, a nap-nap után mind vakmerőbb támadásokra „*Tisztázzuk a helyzetet*” című alábbi cikkben adta meg ezekre a perfidiákra a méltó feleletet:

Négy heti távollétem után nagy felfordulásban találtam egyesületünket. Ennek a legközelebbi multban is céltudatos komolysággal dolgozó testületnek egy elenyésző töredéke beugrott a kívülről, idegen helyekről jövő csalogatásoknak s olyan vásári zajt csapott, amely méltán szomoríthatta el a községi közigazgatásnak minden jóakaróját.

Nem szólok itt arról a rágalomról, amelyet egyesek árva házuk tárgysorsjátéka ügyében szélekre eresztettek. Ebben az ügyben, a számvizsgáló bizottság munkálata alapján, ítéletet mond majd az arra egyedül illetékes fórum: egyesületünk választmányja és közgyűlése, továbbá a sajtóbíró, ahol én és tisztársaim a rágalmazó megfenyítését már kérelmeztük; de azt hiszem, kötelességem közelebről megvilágítani annak a mozgalomnak a rugóit, amelynek titkos célja, igaz hogy a jegyzői érdekek védelmének tetszetős színű köpönyege alatt, karunk egységének megbontása.

Örömmel állapítom meg, hogy ez a jegyzői testületen kívül állóktól származott gonosz merénylet, kartársaim egyenes ítélőképeségén megtört és én, aki ma még a községi és körjegyzők egyetemének bizalmából a nyilvánosság előtt hivatott vagyok képviselni egyesületünket, e helyütt is fokozott mérvű elismeréssel hajlok meg a jegyzői kar szilárdsága és a csábításokkal szemben tanúsított ellenálló ereje előtt. Igaz, hogy egy pár kartárs felült a nagy szolamoknak; de ezt a szórványos jelenséget az illetők heves vérmérsékletének, közös sorsunk nyomorúságán való elkeseredésnek és így nem rossz indulatból fakadó felhevülésnek tulajdonítom.

Mielőtt a már lezajlottnak tekinthető káros mozgalom indító okát feltárnám, kénytelen vagyok azt a kijelentést tenni, hogy az én kedves kartársaim egy része vagy nem kíséri figyelemmel egyesületünk életében az eseményeket, vagy hamar felejt. Így vagyunk a kongresszus kérdésével is. Azzal vádolnak ugyanis némelyek, hogy én a kongresszus megtartásának ellene vagyok. Hát az tény, hogy egy olyan testületben, mint amilyen a miénk, amelynek központi egyesülete állandó nyilvános szervezet, én a kongresszust rendes körülmények között, szűk égtelennek, bizonyos esetekben azonban feltétlenül szükségesnek tartom és tartottam mindig. Ez állítom igazolására idézem a Községi Közlöny mult évi 22-ik számában megjelent cikkemből a következőket: „Én a kongresszust ultima raciónak tartom, ha arra komoly szükség lesz. Ilyen komoly szükség szerintem az az eshetőség, ha a kormány a kedvező politikai helyzetet nem volna hajlandó kihasználni a községi közigazgatás általános rendezésére; ha a reform mellőzné a mi jogosult érdekeinket és végre, ha az országgyűlés megakadályozni akarná az olyan községi reformtörekvéseket, amelyek kielégítik egy a nemzeti érdekeket, mint a mi testületünk jogos kívánságait. De ennek a kongresszusnak, melynek legfőbb hivatása központi egyeletünk erősítése — imponánsnak kell lenni. És hiszem is, ha erre valaha sor kerül, nagy méretű megnyilatkozása lesz a jegyzői kar akaratának. Ma azonban én a kongresszus idejét nem látom elérkezettnek. Az a kongresszus, mely az én képzeletemben él, éles kard, amit ok nélkül hüvelyéből kihuzni nem szabad és ha kihuzzuk, becsülettel tegyük

azt vissza. Az a kongresszust, ha annak ideje jelenlegi helyemen talál, szíves készséggel vezetem és minden tőlem telhető erővel előmozdítom munkásságának sikerét.”

Tessék továbbá elolvasni országos egyesületünk mult évi rendes közgyűléséről felvett jegyzőkönyv 14-ik lapjának következőket: „Utastja az elnökséget (t. i. a közgyűlés), hogy a feliratban foglaltak mielőbb teljesítését illetékes helyen, esetleg küldöttség útján is szorgalmazza és eredménytelenség esetén a választmányt a további intézkedések megtétele végett hívja össze.” Ezt a határozatot pedig hozta a közgyűlés az elnökség előterjesztése alapján. Sőt én, mint elnök, ugy a választmányi, mint a közgyűlésen előszóval is kijelentettem, hogy ha a feliratnak nem lesz meg az óhajtott eredménye, én magam fogok intézkedni a kongresszus összehívása felől és kifejezést ad am annak a meggyőződésnek, hogy, ha a vármegyei egyesületek elnökeinek sikerül vármegyéjükben a törvényhatósági közgyűléseken feliratunk támogatását keresztül vinni — nincs kizárva, hogy a kongresszus működése megfelelő eredménnyel jár.

Ezek tények, amiket letagadni nem lehet, s ezek a tények azt igazolják, hogy sem én, sem az elnökség többi tagjai a kongresszus eszméjének ellenesei soha nem voltunk és ma sem vagyunk. Csakhogy előtűnik a kongresszus nem öncél, nem eszköz a testületünkben meglévő rend felforgatására, hanem fegyver a jegyzői kar érdeke mellett.

A kongresszus eszméje nem új. Az E—s című napilap vetette fel ezelőtt 5 évvel. Szükségességét azzal indokolta meg, hogy az országos jegyzőegyesület nem alkalmas szervezet a jegyzői kar akaratának kifejezésére. Az ez irányú törekvés éle mindenkor országos egyesületünk vezetősége ellen irányult. Az ellen irányul ma is, mikor a jegyzői kartól távol álló elemek azt igyekeztek kartársaim lelkébe suggerálni, hogy mi, a mai vezetőség, dacolunk a jegyzők egyetemének akaratával s a kongresszus megtartását, Isten tudja mi minden szervilis okok miatt megakarjuk akadályozni. Holott mindenki, aki az eseményeket kellő figyelemmel kísérte s ítélőképeségét az elfogultság nem befolyásolja, kénytelen beismerni, hogy az elnökség soha egy lépést nem tett a kongresszus megakadályozására. Igaz, hogy nem engedte magát a külső befolyások által irányítani; de nem mulasztott el semmit közgyűlésünk fentebb ismertetett utastásának végrehajtására. Hiszen az első napon, amelyet Némethy belügyi államtitkár és a belügyminister felgyógyulása után a politikai helyzet szabadon hagyott, a belügyminister rögtön fogadta egyesületünk elnökségét, mely a közgyűlés utastása alapján szerkesztett feliratot átnyújtotta. Köztudomású tény az is, hogy az elnökség a kihallgatás után nyomban összehívta a választmányt, hogy intézkedjék a kongresszus összehívása felől.

Hát nem érthetetlen az, hogy ezekből a tényekből valaki azt akarja megállapítani, hogy az elnökség ellene van a kongresszusnak?

Nincs itt ellentét, tisztelt kartársaim, a vezetőség és a jegyzői kar között. Azt az ellentétet csak szítják a karunkon kívül álló niemandok, akik ebből az ellentétből akarják jogosulatlan anyagi érdekeik kielégítését.

Ezeknek a jó uraknak nem kongresszus kell és nem a jegyzői érdekek védelme a céljuk. Ha igaz uton járnának, nem szítanák közöttünk az egyenlenséget.

Ezt a föltevést igazolja az a tény, hogy mikor tudomásukra jutott országos egyesületünk választmányának összehívása, nagy hirtelenséggel papíron megalakítottak egy ugynevezett százas bizottságot s összehívták a kongresszust jövő hó 2-ára; összehívták pedig a régi országházba, amelynek közgyűlési terme tudvalevőleg 443 ember befogadására alkalmas. E terembe férő néhány emberrel akarták ezek a jó urak Magyarország ha odfelezer jegyzőjének és harmadfelezer rendszeres segédjegyzőjének akaratát manifeszálni. De hiszen ezeknek nincs is szükségük a jegyzői kar és a községi közigazgatás érdekeiben való határozatokra; nekik teljesen elég, ha néhány ember ösz-

szejön és bizalmatlanságot szavaz nekem és tisztársaimnak; azzal persze keveset törődnek, hogy egy néptelen kongresszus csorbát üt a közvélemény előtt a jegyzői kar tekintélyen és végül alkalmas évtizedekre kompromitálni testületi mozgalmunk komolyságát.

Soha sem érintett valami fájdalmasan, ha a nyilvánosság előtt igaztalanul támadtak. Számot vettem azzal, hogy szeretett hazánkban közös sorsa a közélet embereinek a meghurcoltatás. Hja, közel vagyunk a Balkánhoz. Nálunk szinte kenyérkeresetét fejlődött a gyanúsítás, s sárral való dobálózás. Az E—s című lap 8—9 év óta állandóan törődik velem. Volt idő, mikor még igen kedves embere voltam; ez azonban nem tartott sokáig. Igaz, én azt a lapot nem szoktam olvasni, sőt tudomásom szerint nagyon zártkörű és kevés számu az a társaság, ahol azt a lapot ismerik; annyit azonban tudok róla, hogy mióta a köz-igazgatás című rovatnak hasábjain helyet adott, soha nem foglalkozott tárgyilagosan, imponáló komolysággal közigazgatási vagy a jegyzői kar igazi érdekeit érintő kérdésekkel. Közigazgatási tevékenysége a rut személyeskedésben merült ki. Emlékezzünk vissza az adóreform törvényhozási tárgyalásaira, a Wekerle mélyen lealázó „segédmunkás”-féle nyilatkozatára; az E—s egyetlen sort sem áldozott pártolásunkra. A vasuti jegyekről soha említést nem tett; persze nem is tehetett, hiszen tudvalevőleg a kereskedelemügyi minister állapítja meg a lapok részére a hirdetési pauszák mennyiségét és a vasuti szabadjegyeket. Hanem annál többet foglalkozott azzal a világrengető „közigazgatási szakkérdéssel”, hogy mért én és mért nem más ül az országos egyesület elnöki székében. Ma már ezt a kérdést akkép variálja, hogy az országos egyesületünk vezetése azért nem helyes, mert a főjegyző nagyon fiatal, az elnök pedig nagyon öreg. Megjegyzem, hogy engem már akkor is öregnek tartott az E—s, mikor annyi idős voltam, mint most a „fiatal” főjegyző.

Hát azért nem olvasom én az E—s című lapot, mert egyáltalán nem vagyok kíváncsi e lap közigazgatási rovatának névtelen vezetője részéről felőlem táplált véleményére.

Ma sem szívesen foglalkozom ezzel a lappal, mert a tudatos rosszhiszeműséggel vitálni meddő dolog. Csupán azért teszem azt jelenleg, hogy félrevezetett kartársaimat felvilágosítsam arról a mozgó erőről, mely az E—s közigazgatási rovatának vezetőjét az egyenlenség szításában irányítja. A jegyzői érdekeknek ez a „lelkes harcosa” mult év május 9-én egy levelet intézett hozzám, melyben bocsánatot kér tőlem, a személyem ellen az E—s hasábjain elkövetett illenletkedéseiről. Beismeri levelemben, hogy a tényeknek téves felfogása, azoknak mások részéről való teljes elferdítése, rosszakaratu irányítás oly dolgokat irattak vele, amiket ismét nem írta meg. Annak bebizonyítására, hogy tettét őszintén megbánta, felajánlotta, hogy lapomnak rendes cikkírója lesz, sőt a szerkesztés munkáját is megosztja velem; levele végén pedig arra kért meg, hogy jelöljek ki neki időt és helyet, ahol az ő régi és változott álláspontjának rugóit feltárja előttem. Én ezt a levelet válasz nélkül hagytam; nem voltam kíváncsi sem írójára, sem azokra a „titkos rugókra”, amelyek őt eslekedeteiben irányítani szokták. Körülbelül tisztában voltam azokkal a rugókkal. Dacára hallgatásomnak, az illető eltökélődött hozzám s éppen Iskásom előtt fogott el, mikor munkatársaimmal, a szerkesztő égi értekezletről hazulról távoztam. Kérésére kijelentettem, hogy én főmedvényekre nem reflektálok, szaccikketek azonban szívesen közlök s azt honorálok is. Kielégítettem abbéli kívánságát is, hogy a honorálás meddig terjedhet és hogy évenként hány cikket helyezhetem el lapomban. A hosszadalmasnak indult beszélgetést én szakítottam félbe s azt az urat azóta sem láttam. Emlékezetem szerint küldött nekem két vagy három cikket, azonban sajnálatomra, a cikkek egyike sem ütötte meg a Községi közlöny színvonalát. A beküldött cikkek mellőzésének lett aztán következése a jegyzői

érdekek „fokozottabb mérvű lelkesedéssel” való támogatása E—s hasábjain s az a „nagyszabású” hajsza az én megbuktatásomra.

Megvallom, jó izlésem ellenére tettem meg ezt a leleplezést; hiszen azt talán nem szükséges igazolnom, hogy az ilyesmi nem kényerem, de végre is tisztázni kellett a helyzetet s felvilágosítani hevesebb vérű kartársaimat arról, hogy a puffogó frázisok nem mindig az önzetlen lelkesedés, sőt ellenkezőleg legtöbbször a rut önzés szülöttei.

Végezetül pedig azt ajánlom kartársaimnak szíves figyelmébe, hogy a jegyzői kar testületi szervezetének tekintélyét nagyon nehéz volt arra a színvonalra emelni, ahol az ma áll; évtizedekre terjedő becsületes és kitartó munkásság eredménye az; lerombolásához azonban nem kellene évtizedek; elég ahhoz egy ballépés az egyenlenség felé.

Házi bajainkat, ha vannak, végezzük el egymásközt; valamire való ember nem bizza idegenekre családii ügyeinek intézését, hanem a betolakodót egyszerűen kidobja házából.

Ezeket szükségesnek tartottam elmondani, a helyzet tisztázása céljából; kijelentem azonban, hogy én többé az E—s közigazgatási referensével szóba nem állok; ártatlan csipkelődéseit figyelembe nem veszem; ha pedig becsületesem sérteni merészelné, bíró elé állítatom.

Uszkay Bálint

Ünnepelt községi jegyző. Kaptuk az alábbi meghívót:

„Meghívó. Szeretett főjegyzőnk Szokola Gyula úr nyugalomba vonulása alkalmával f. hó 30-án rendezendő bucsuzására Csantavér község közönsége t. urat és hozzátartozóit ezennel meghívja. Csantavér, 1912. március 21. Rendezőség. Program: 1. F. hó 30-án d. u. 4 órakor díszközgyűlés a község ház tanácstermében. 2. D. u. 5 órakor a testületek tisztelgése az ünnepelt lakásán. 3. Este 7 órakor fáklyásmenet az ünnepelt lakása elé (kiindulás a község ház udvarából.) 4. Este 8 órakor ifj. Bagi Pál vendéglőjében társasvácsora, 1 teríték ára 4 K. A tisztelt meghívottak felkértemek jegyeiket legkésőbb f. hó 30-án d. e. 8 óráig megváltani.”

Akit nyugalomba vonulásakor így ünnepelnek, annak nem ártott a közélet őrle foga; akit ennyire szeretnek és tisztelnék az büszke öntudattal tekinthet vissza arra a megtett hosszú útra, melyet nemes hivatása közben községének javára és boldogságára lankadatlanul megtett. Ugy az ötlet ünnepelő község, mint az ünnepelt méltóak mindannyiunk őszinte tiszteletére és rokonszenvére. Ad multos annos!

Bezerédj Pál v. b. t. t.,

a magyar selyemtermelés és selyemfonóipar lánglelkű megteremtője, aki önzetlen, szinte emberi erőt meghaladó óriási munkájával magát a magyar nemzet örök hálójára méltóvá tette: most terjesztette Gróf Serényi Béla földművelésügyi ministerünk elé az 1911 évi jelentését Magyarország selyemtermeléséről és selyemfonóiparáról.

Már több ízben foglalkoztunk ezen fontos ügyek részletes ismertetésével és mai számunkban elsősorban arra akarunk rámutatni ami a fejlesztés szempontjából ma is és mindig első helyen áll: a szederfa-tenyésztésre! Mert ha nincs elegendő szederfalevél, akkor e téren nem lehet haladásról szó, sőt minél nehezebben jutnak a tenyésztők a szederfalombhoz, annál többen kedvetlenednek el a további munkától.

Akik tehát igazán szívükön viselik a selyemtenyésztés ügyét s akiknek módjában áll ez irányban működni,

azok elsősorban a meglévő fák védelméről, de főleg minél nagyobb epreskertek létesítéséről gondoskodjanak. Mert a legnagyobb magyar: Gróf Széchenyi István, — aki czenki birtokán foglalkozott a selyemtenyésztéssel és annak nagy szószólója volt — mondta: Legyen csak elég szederfalevél, s a többi bizonyosan el nem marad!

Sajnos, magában Bácsme gyében a kiültetett 73ezer szederfával szemben közel 42ezer szederfa pusztult el. S nem kevésbé elsomorító ezen jelenség a többi vármegyében is.

Megyénkben a tenyésztők száma a m. évben a kedvezőtlen időjárás folytán is csökkent. De a gubótermés azért nagyobb volt az előző évinél. 1911-ben 605,884 kg. gubót termelt Bácsme gyé, melyért 1.263,542 Kt kaptak a tenyésztők. (Ebből Kulán kifizettek: 51,789 koronát, Överbáson: 107,729 koronát.) A vármegyében a selyemtenyésztés megkezdése óta összesen közel 29millió koronát kaptak a tenyésztők.

Az epreskertekről a következőképpen emlékezik meg Öexc. Bezerédj Pál v. b. t. t.:

Örömmel soroljuk fel azonban azon községek és városokat, amelyek a selyemtenyésztés emelése céljából külön epreskertek létesítésével iparkodnak gyarapítani a szederfaállományt. Ezek:

az apatini járásban: Gombos 2300öl;
a bácsalmási járásban: Bajmok 4000öl, Jánoshalma 4000öl, Mátételke 1200öl, Mélykut 3000öl;
a bajai járásban: Bácsbokod 5000öl, Bátmonostor 2000öl, Csávoly 500öl, Nagybaracska 1000öl, Regőce 800öl, Vaskut 7000öl;
a bástopoljai járásban: Bajsa 600öl, Kossuthfalva 1000öl, Topolya 2500öl;
a hódásági járásban: Hódáság 800öl;
a kulai járásban: Bácskeresztúr 400öl, Kiskér 530öl;
az öbesei járásban: Péterréve 4800öl, Bszttamás 4000öl;
a palánkai járásban: Boróc 300öl, Parag 500öl, Szépliget 400öl, Újpalánka 600öl, Wekerlefalva 400öl;
a titeli járásban: Titel 2000öl;
az újvidéki járásban: Ófutas 4000öl;
a zentai járásban: Martonos 7000öl, Mohol 7200öl;
a zombori járásban: Körtés 300öl, Nemesmilitics 1400öl;
Baja város 4000öl;
Magyarkanizsa város 2500öl és Zenta város 6800öl szedreskertet létesített.

Végül mély hálával adózom itt is azoknak, akik hathatós támogatásukat ez évben sem vonták meg az ügytől.

Hálámat nyilvánítom Vojnits István vármegyei főispánnak, Scultéty Ferenc vármegyei alispánnak, Stankovits György kir. műszaki tanácsosnak, dr. Széchenyi Tamás zsablyai főszolgabírónak és Milics János ottani szolgabírónak, Hauke Imre zombori polgármesternek, Szárits Géza zentai polgármesternek és Kiss Simon ottani városi gazdasági tanácsosnak, Weisz Nándor bajai városi gazdasági tanácsosnak lelkes támogatásukért.

Köszönetet mondok: Veszelinovits Milán alsókaboli jegyzőnek, Ivencz Frigyes sajkás-laki jegyzőnek, Krämer Lajos kátyi aljegyzőnek, Martin József kiszácsi jegyzőnek, Vermes Vince temerini jegyzőnek, Évinger Kálmán tisztaistvánfalvai jegyzőnek, Székely Sándor kerényi jegyzőnek, Weisz György nemesmiliticsi jegyzőnek, Vukov Jakab boldogasszonyfalvai jegyzőnek, Csurog község előjáróságának, Kekezovits István nádalfai jegyzőnek, Mosovits Liviusz sajkás-györgyei jegyzőnek, Nikolits Endre zsablyai jegyzőnek, Kozma Dezső bácsfeketehegyi

jegyzőnek, Limbek Pál kishegyesi jegyzőnek, Kopeczky Győző jánoshalmi jegyzőnek, Knézy Brunó mátételkei jegyzőnek, Drégely Kálmán mélykúti tanitónak, Drégely Antal béregi jegyzőnek, Hollóssy Kornél csávolyi jegyzőnek, Odry Andor hercegszántói jegyzőnek, Szathmáry József vaskúti jegyzőnek és Kling Lőrinc ottani bírónak, Bodi Andor doroszlói aljegyzőnek, Tessényi Oszkár monostorszegi jegyzőnek, Korsós József szilágyi jegyzőnek, Paulisz István lilíomosi petekikeltőnek, Dr. Starcsevits Jenő péterrévei jegyzőnek, Röder Frigyes bulkeszi jegyzőnek, Bercsenyi József parragi jegyzőnek, a selyemtenyésztés terén kifejtett jóindulatú közreműködésükért.

Hálás köszönetemet fejezem ki: Báro Rédl Lajos rasztinai nagybirtokosnak, Tománovits György katymári nagybérlőnek, Till Imre katymári nagybérlőnek, Dungyerszki Lázár bácsi földbirtokosnak, a dunabökényi kamarai uradalom intézőségének, kik a birtokukban levő szederfák lombozását kegyesek voltak megengedni.

*

Itt felsorolunk még néhány selyemtenyésztőt, kik a selyemtenyésztés révén a legtöbb keresethez jutottak részint azért, mivel elegendő szederfalombbal rendelkeztek, részint mivel pontosan betartották a tenyésztés körüli eljárást. Így például: Sajakgyörgyén Rukics János 218 Kt, Újvidéken Peckár István 206 Kt, Bajmokon Steinc Fülöp 191 Kt, Csávolyon Mandics Julia 189 Kt, Adán Antal Klári 189 Kt, Kurbaján Volicz István 185 Kt, Piroson Csoreviczki Szevő 177 Kt, Szilágyin Toldi Pál 170 Kt, Szta páron Sztain Novák 170 Kt, Bátmonostoron Fumri Antal 169 Kt keresett stb.

A vármegyében Kiszács község áll első helyen mint termelő: 16,820 kg. gubóért 35488 Kt keresett 704 termelő (átlag 50 K jut egy termelőre.) B.

Tanítók furdője alakulás előtt. Nincs az országnak egyetlen helysége, ahol ne lenne ismeretes a tanítók társadalmi furdője, üdülő és gyermek nyaralótelepe szervezése érdekében, a természeti kincsekben oly gazdag bércecs, vadregényes Székelyföld anyavárosából: Székelyudvarhelyről megindított nagyszabású részvénytársasági mozgalom. Miután ezen országos aktió célja egy mélyen látó szociális eszme helyes alapon való életrehívása, a köz javára való megteremtése, melynek áldá os kihatását majdan ezeken é ezeken fogják élvezni: ezen üdvös alapítást az ország tanitósága, papi, jegyzői, tisztviselői kara, ugyszintén a községek és városok, mint testületek, szövetkezetek, társadalmi alakulatok, s a nagy társadalom kebeléből még igen sokan mások is hathatósan támogatják az alapítási tervet megtevé és gyűjtött részvényjegyzések tömeges beküldésével. Igen, mert a tanitóság ez irányú mozgalmával nemcsak a felnőttek számára fog egy, az évnek minden szakában használat alatt álló gyógyfurdőt létesíteni, a székelyudvarhelyi Szejke furdón, üdülő és nyaraló-telepet a nagybacsoni Uzonka furdón; de a tanuló ifuság számára egy nagyobb szabású gyermek nyaraló-telep — kolónia — felállítását is célba vette a 25 K-ás részvények kibocsátásával. A közegészségügyi szolgálatába állítandó hasznos intézmény lesz a tanítók társadalmi furdője, melynek mielőbbi megalakítása valóban közérdek s így a szervezőkkel együtt arra kérjük olyasóinkat; támogassák azt, az esetleg még kinn levő alapítási tervet azeknek részvényjegyzéseikkel, ellátott mielőbbi beküldésével, hogy az alakuló ülés összehívható legyen. Tájékozódásul, az alapítási tervet még üresen is visszaküldendők Gyerkes Mihály igazgató-tanító címére Székelyudvarhely. A gyermek ifjuság és saját magunk testi erejének fejlesztése, egészségünk építése fontos magán, de azzal együtt a közérdek is lévén, siéssünk mindnyájan ezen nagy jelentőségű országos alapítást támogatására.

Drágább a pénz. A pénzpiacra a viszonyok oly súlyosak, mint a minők 1907 óta nem voltak. Súlyosítja a helyzetet az Osztrák-Magyar Bank hitelpolitikája, mely a hitel korlátozásával új veszedelmet okoz a pénzpiacnak. A Zombori Takarékpénztár — mely a megye legerősebb és legszolidabb intézetei közé tartozik — f. hó 27-én tartott igazgatósági ülésében a kamatlábat 7%-ra emelte fel.

Adóelengedés A közigazgatási bíróság konkrét esetből kifolyólag kimondotta, hogy adóelengedés iránti kérés el nem utasítható azon megokolással, hogy a termés biztosítva volt elemi csapás ellen.

A szőlőlevél mint gyógyszer. A szőlőnek nemcsak gyümölcse, de levelei és veszője, sőt a venyige is használható gyógyszerül. A gastrikus bajokban, vértulásokban szenvedő embereknél a szőlő gyümölcsének élvezete valóságos csodát művel és többet ér, jobb és pedig olcsóbb minden patikaszernél; a szőlőszem megtört magvai — dizenteria és vérhányás ellen felülmulhatatlan kitűnő szerül szolgálnak; az árnyékban szárított és porrá tört szőlőlevelek pedig makacs vérzéseknél bizonyultak kitűnő ellenszereknek. Végre a fiatal zsendő szőlővesszőből kisajtolt nedv kitűnő hatású gyógyszer a szemgyulladás ellen.

Visszavándorlás Bécsen át. Az Amerikából való visszavándorlásukkor Bécsen átutazók közül körülbelül 37.000 osztrákot, 54.000 magyart és 5000 külföldit számláltak meg. A tengerentúli vándorlók közül 1910-ben, becslés szerint, 47.000 a kivándorlás, 20.000 pedig a visszavándorlás alkalmával érintette Bécsen. A kivándorlási forgalomban átvonulásra szolgáló városok között a vámbelföldön Bécsen a negyedik hely illeti meg. Az említett évben több mint félmillió kivándorló utazott Bécsen át, mint Baselen át, ahol pedig igen tekintélyes az átutazó kivándorlók száma.

A magyar delta. A Duna mielőtt a Fekete-tengerbe szakad, deltákat alkot. Tudunk a Nilus deltáiról is, ahol egy esztendőben kétszer aratnak; a magyar Deltáról azonban csak azok tudnak, akik már eddig gyümölcsöst, szőlőt, vadaskertet kerítették. A magyar Delta, amelyet Kollerich Pál és fiai (Budapest, Ferenc József rakpart) hoztak forgalomba, a legkiválóbb kerítkező anyag, mert olcsó, tartós és a célnak mindenképpen megfelel. Kollerich Pál és fiai ezzel a sodronnyukkal kiváló szolgálatot teettek. A cég a legelőkelőbb gazdaságoknak szállítja a sodronyt, mely versenyen kívül áll. Készséggel küld bárkinek árjegyzéket.

A hódítás titka. A szerelem útja a gyomron át vezet a szívhez. Hány szép leány maradt pártában, mert a háztűznéző fiatal embereknek nem volt kedvük korgó gyomorral udvarolni! S hány szerelmi házasság bomlott föl, mert a fiatal menyecske napról-napra kozmás kotyvalekkal traktálta a férje urat! E veszélyek ellen biztosíthatják magukat és leányaikat a mamák, ha a „Háztartás”-ból, Kürthy Emiline pártatlanul álló szaklapjából merítik háztartási ismereteiket. Mert ez a kitűnő lap immár a 18-ik esztendei fennállása óta évről-évre ezernél több kipróbált, pompás receptekkel szolgál olvasóinak. mindama többi, a városi és falusi háztartásra vonatkozó tanácsok mellett, melyek minden jó gazdaságnak kincset érnek. A „Háztartás” tíz naponként díszesen illusztrált füzetekben jelenik meg. Ára negyed évre 3 K, fél évre 6 K, egy évre 12 K. Az előfizetési pénzek Erdős József kiadótulajdonoshoz, címzendők (Budapest, VI., Eötvös-utca 36.) aki készséggel küld mutatóványaszámokat is.

Langenbach István

hús-füstölde és hentes-árú üzletében

Kulán

naponta friss töltelék, felvágott, párizsi sonkakolbász, berlini foghagymakolbász, krakoui máj- és nyelvkolbász, vadász- és ropogós kolbász, augsburgi és debreceni szalvaládi és tormásvirstli, frankfurti nyári szalámi, elsőrendű téli szalámi, nyers- és főt-sonka, stb. **kapható.**

Vidékre, postán küld utánvét és legjobb kiszolgálás mellett

Közgazdaság.

Tavaszi munka a szőlőben és a szőlőmoly.

A legelső tavaszi munka a szőlőben a nyitás, vagy ahogy azt némely helyen mondják, a kitakarás. Összel szüret után a szőlőt fedtük vagyis betakartuk, most meg nyitjuk vagyis kitakarjuk.

Hogy a fedésnek mi volt a célja, azt talán mindenki tudja: meg kell óvni a tőkét a téli fagy ellenében. Igaz ugyan, hogy egyik-másik gazda úgy véli, hogy ha nem fedi a szőlőt, akkor kettős munkát és költséget takarít meg, mert hiszen akkor nyitni sem kell. Csakhogy, aki azt évről-évre így csinálja, az egy szép tavaszi napon, különösen kemény s nedves tél után, arra fog ébredni, hogy vége a szőlőnek, vagy a termésnek, mert elfagytak a tőkék, vagy legalább termő rügyeik. Azonkívül még egy szomorú tapasztalatra tehet szert az a gazda, aki a szőlőjét nem fedi rendesen: mert bekövetkezhetik az, hogy a szőlőmoly, a szőlőnek ez a rettenetes pusztítója, annyira elszaporodik, hogy szüretelni való sem marad azután.

A szőlőmoly ugyanis igen nagy ellensége a hazai szőlőknek. Ahol egyszer befészkelte magát, onnan bajos kiirtani, hacsak lépteny nyomon, napról-napra nem irtjuk ezt a szapora, veszedelmes, apró ellenséget.

Ahol szőlőmoly mutatkozik, ott legyünk rajta, hogy azt minél eredményesebben pusztítsuk. Ha a szőlőmoly ellen sikeresen védekezni akarunk, akkor mindig résen kell lennünk s iparkodni kell, hogy azt megöljük akkor is, amikor repülő moly képeben rajzik s amikor apró hernyó alakjában a fürtöket pusztítja s akkor is, amikor báb alakjában téli álmát alussza. A téli bábok főleg a töke repedéseiben, a lehámló kereg alatt, a kötöző hánccs, rafia, szalma között, a csapokban és a karók repedéseiben tanyáznak. A bábok egy része már azáltal is pusztul, ha a tőkék jó magasan földdel be vannak takarva ősztől késő tavaszig. De azoknál kézzel is hozzá kell fognunk, hogy a bábokat kiirtsuk, még pedig úgy, hogy mindenekelőtt a tőkék öreg kergét, a félig-meddig már magától is lehámló pikkelyeket lehántjuk, lesurooljuk, vagy erős drótkéfével lekeféljük, s ami hulladék így leesik, azt összeszedjük és elégetjük, mert abban a hulladékban vannak szőlőmolybábok is. Ezt a munkát tavasszal végezhetjük éppen nyitás és metszés alkalmával. Ugyisint ami egyéb hulladék, kötözőanyag, öreg venyige van a szőlőben, azt is összeszedjük s kihordjuk a szőlőből s lehetőleg el is égetjük. Ugyisint a karók repedéseibe is beleszurkálunk tompa késsel vagy pipaszurkálóhoz hasonló drótdarabbal, mert ezzel a repedésekben meghúzódott bábokat összenyomjuk s megöljük. Nemkülönböztetve a szőlő szomszédságában levő sövényekben, kerítésekben repedező falakban, oszlopokban, gyümölcsfák kéreg hasadékaiban is szeret téli tanyát ütni a szőlőmoly, főleg ott, ahol már nagyon elszaporodott. Azért rajta kell lenni, hogy itt is felkutassuk s megöljük a bábokat.

Mi sem természetesebb, hogy ezt a munkát április közepe tájáig, sőt még jobban március végéig be kell fejezni, mert különben a bábokból kikelnek a molyok, amelyek a fiatal, alig zsendülő fürtökre sok-sok petét raknak s a petékből rövid idő múlva kifejlődnek a hernyók, amelyek már virágzaskor támadják meg a fürtöket. Metszaskor még arra is ügyeljünk, hogy a csapokat ne az izek közepén, hanem inkább közvetlenül a csomók (bütykök) fölött vágjuk el. Ugyanis ha a csap végén üres csomk marad, akkor jövőre vagy már nyárra is éppen azokba húzódnak a bábok.

Megemlítem még, hogy a szőlőmoly olyan csapás amellyel alig lehet sikeresen megküzdeni, hacsak a gazdák valamennyien össze nem állanak s válvette nem indítják meg a harcot ellene. Azért minden szőlősgazda ne csak a saját szőlőjében védekezzen a szőlőmoly ellen, hanem a szomszédjait és a vidék többi szőlősgazdait is rá kell bírnia arra, hogy a védekező munkákat rendszeresen és alaposan végrehajtsák mindenütt. Amely vidéken ölbetett kézzel nézik azt, hogy a szőlőmoly mennyire dézsmálja a termést, ott nincs is öröm a szőlőben; de ahol összeállnak s mintegy tűzzel-vassal irtják ezt a szapora állatkát, ott van is látvány a munkának s a gazda joggal remélheti a legjobbat.

131 sz. 912

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. tc. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bpesti kir. törvényszéknek 1912 évi 26221 sz. végzése következtében Dr. Kux Sándor ügyvéd által képviselt Bihály, Neumann és tsa. javára 929 43 K s jár. erejéig 1912. március 9-én jogánatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 1696 K-ra becsült következő ingóságok u. m. faáru nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a kulai kir. járásbíró 1912. V. 842sz. végzése folytán 729 K tőkekövetelés 929 K után ennek 1912 február 1-től járó 6 százalékos kamatai és eddig összesen, 7980 K ban bíróság már megállapított költségek erejéig, Kulán Árpád út 186 szám alatt leendő megtartására április 11-nek délelőtti 11 órája határidőül kitűztem és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. tc. 107 és 108 §-ai értelmében kezesség mellett a legelőbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- s felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 LX. tc. 110 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kulán, 1912 március 27.

Vigchert József
kir. bír. végrehajtó

Táj- és szentképek

modern kerettel, minden nagyságban

Jurssik Jánosnál, Kulán

BPESTEN	GABONAÁRAK	KULÁN	
Buza —	11.47	Buza —	10.70
Zab —	9.80	Zab —	9.—
Tengeri —	8.75	Tengeri —	8.10

Ábel Vendel, Kula

(Petőfi-utca 1570)

Gyártmányai:

Háló-, ebédlő- és úriszobák

Különbéle

szekrények és ágyak

ebédlő- és fordító-asztalok

ebédlő- és börszékek

ELSŐRENDÜ MUNKA!

Csak Mauthner-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges. 6-7

1399 sz. 1912

Pályázati hirdetmény.

Kula községben megüresedett *végrehajtói* állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazását 1100 K törzsfizetés, 120 K lakbér s az összes befolyt adóbehajtási illetékek 50%-a képezi.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi *április 20-ig* adják be.

Kula, 1912 március 26.

1-2

GUTWEIN tb. szolgabíró

694 sz. 912

Pályázati hirdetmény.

Kiskér községben betöltendő *gyalogrendőri* állásra pályázatot hirdetünk.

A rendőr évi 600 K díjazást élvez s a szükséges ruhát s felszerelést a község adja.

Német nyelv ismerete igazolandó.

Pályázati kérvények *április 6-ig* alóli elöljáróságnál benyújthatók.

Kiskér, 1912 március 16.

Korbai Pál
jegyző

2

Beron
bíró

FIGYELMEZTETÉS!

Société des Papiers Abadie.

Míthogy utóbbi időben a mi általánosan ismert s kedvelt szívarkahüvelyeinknek, a

RIZ ABADIE (Riz Boré)-nak

különböző utánezatait forgalomba hozták, felhívjuk T.C. vevőinket, szíveskedjenek az *Abadie* névre szigorúan ügyelni mert ezt mindenféle más hasonló nevekkel szokták pótolni. Óvjuk vevőinket attól, hogy minőségileg keveset érő utánezatokat vegyenek, mert ezen utánezatok ellen az összes törvényes eszközökkel fogunk harcolni.

41-52

Société des Papiers Abadie

IFJÚ KOVÁCS J. I. KULA

Saját készítményű valamint elsőrangú gyári cipők raktára

ifj. Ábel József

angolszabó Kulán

készít angol és francia szabás szerint női és férfi

PALLETONOKAT

divatos utcai

ÖLTÖNYÖKET

a legszolidabb árban

ANGOL, MAGYAR

szövetkülönlegességek

raktára

Elsőrendű munkaerő

Gőzmosó

fehérenemű és

vegytisztító intézet

Kulán

a szolgabíróság mellett

Elfogad tisztításra férfi és női fehéreneműt, felsőruhát, függönyt, keztyűt, ágyneműt, csipkét, asztalterítőt, szalvétát stb.

A Kulai Artészifürdőben a gőzfürdő vasárnap, hétfő, szerda, csütörtök, és szombaton *férfiak*; kedden és pénteken *nők* számára. nyitva reggel 6-12-ig, délután 1-6-ig. Kádfürdő naponta *férfiak és nők* számára.

Egy visszamaradt Pajor-féle ügyvédi

határidő napló

1912 évre olcsón kapható nyomdánkban

Kristály kövekkel

kirakott gipsfestést (Reliefmalerei) valamint

utcai homlokzatfestést

2 évi jótállás mellett jutányos árak mellett gyorsan végez

Stein Ignác szoba- és cím-festő, Kulán

(Halász tanító úr házával szemben)

BIRÓ LAJOS
BRÓDI SÁNDOR
HERCEG FERENC
KENEDI GÉZA
KOBOR TAMÁS
KOZMA ANDOR

az írók és újságírók színe-java írják a legjobban szerkesztett, teljesen független,

Az Ujság

legelterjedtebb és legnagyobb magyar napi lapot

Vasárnap:

„Asszony” „Gyermek”
„Automobil” „Sport”

melléklet

Felelős szerkesztő: Gajári Ödön

Szerkesztő-társ: dr. Ágai Béla

Előfizetési árak:

1 évre 28 K, félévre 14 K, negyed-
évre 7 K, egy hónapra 2.40 K

Egyes példány ára ünnep-
és vasárnapokon egyformán 10 fillér

AZ UJSÁG terjedelme rendszeren
32-30-40 oldal

vasárnap és ünnepnapokon

80-100-200-280 oldal

Megrendelés cím:

Az Ujság kiadóhivatala

BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-út 54.

Magyar, angol és skót gyártmányú szövet-ujdonságok

nagy raktára

Pongrác úrissabónál, Kula

Hirdetmény.

Alolírott gazdaságában eladó 30000 drb egyenes növényű kifogástalan I-ső osztályú 3-4 éves

akácza

sorfának, szárnyasok és vadak óvására, alkalmas ligetek és tanya körüli remisek létesítésére, gyárak és vásárterek bekerítésére igen alkalmasak.

Kaphatók már most tavaszi ültetésre.

Kiss Gyula

óverbácsi jegyző

KOLOZSVÁRI JOGI VIZSGÁRA

és ügyvédi vizsgára rövid idő alatt eredményre vezető módon előkészít dr. Polc Rezső ügy. jogi szemináriuma Kolozsvár (Egyet.-u. 7.) Jegyzetek kikölcsönözhetnek

BISCHOF FERENC Alapítva 1894

SZABÓ ÜZLETÉBEN KULÁN

méret szerint készülnek

TAVASZI ÖLTÖNYÖK